

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA

FÖLDRAJZ

≡ Izpitna pola 1 ≡

1. feladatlap

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope
Általános földrajz – A világ és Európa regionális földrajza

Ponedeljek, 28. avgust 2017 / 90 minut
2017. augusztus 28., hétfő / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (16–20).
A feladatlap 16 oldalas (1–16), ebből 3 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (16–20).*

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bizson önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

M 1 7 2 5 0 1 5 1 M 0 3

3/20

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Obča / Általános földrajz

1. V ustrezna polja križanke vpišite hidrološka pojma, ki ju opisujeta besedili.

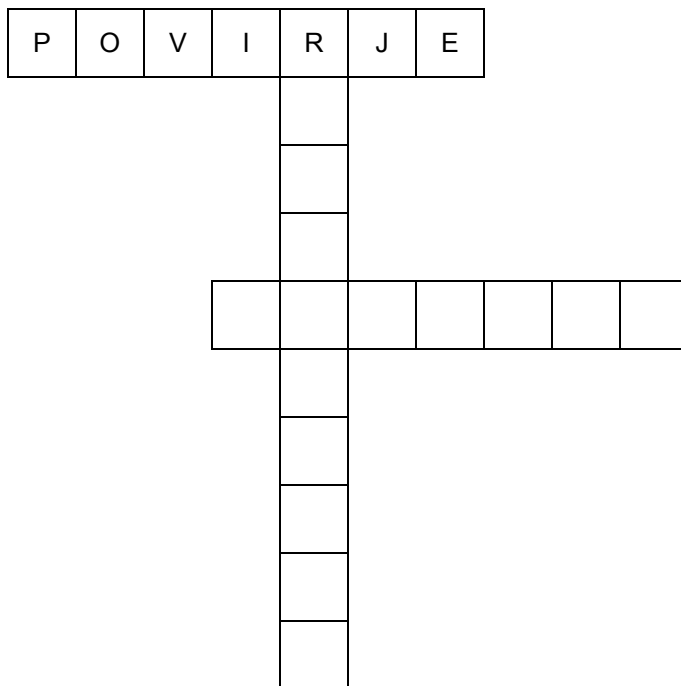
Írja a keresztrejtvényben a megfelelő helyre azt a két hidrológiai fogalmat, amelyet a szöveg jelöl.

Vodoravno: celotna površina, s katere se reke stekajo v morje.

Vízszintesen: az a terület, amelyről a folyók a tengerbe torkollnak.

Navpično: črta, ki razmejuje dve porečji.

Függőlegesen: az a vonal, amely két vízgyűjtő területet választ el.

(2 točki/pont)

2. V desnem delu obeh preglednic obkrožite tisto črko, ob kateri je pravilen opis podatka iz levega dela.

Mindkét táblázat jobb oldali részében karikázza be azt a betűt, amelynél a bal oldalon levő adat helyes leírása található.

68,7 %	<p>A planetarni delež sladke vode v obliki jezer, rek in mokrišč a bolygó édesvízeinek aránya tavak, folyók és vízi élőhelyek formájában</p> <p>B planetarni delež sladke vode v obliki ledu a bolygó édesvízeinek aránya jég formájában</p>
--------	--

70,8 % : 29,2 %	<p>A razmerje med površino svetovnih morij in kopnega a világtenger és a szárazföld területe közti arány</p> <p>B razmerje med sladko in slano vodo na Zemlji az édesvíz és sósvíz közti arány a Földön</p>
-----------------	---

(2 točki/pont)

3. Napišite vrsti jezer glede na nastanek, ki ju prikazujeta sliki 7 in 8 v barvni prilogi.

A keletkezésüket figyelembe véve nevezze meg a Színes melléklet 7. és 8. sz. képén található két tó fajtáját.

Slika/kép 7: _____

Slika/kép 8: _____

(2 točki/pont)

4. Z opisom vzroka in posledice pojasnite en hidrološki problem puščavskih jezer na endoreičnih območjih (npr. Aralsko jezero, Čadsko jezero).

Ok-okozati összefüggés leírásának segítségével magyarázza meg az endoreikus területek sivatagi tavainak egy hidrológiai problémáját (pl. Aral-tó, Csád-tó).

(2 točki/pont)

5. Slika 9 v barvni prilogi prikazuje dve presihajoči jezери v Sloveniji. Z opisom vzroka in posledice pojasnite nastanek takih jezer.

A Színes melléklet 9. sz. képe két időszakos tavat ábrázol Szlovéniában. Ok-okozati összefüggéssel magyarázza meg az ilyen tavak keletkezését.

(2 točki/pont)

Svet 1 / A világ 1

6. Obkrožite črki pred dvema napačnima trditvama o podnebjju Afrike.

Karikázza be az Afrika éghajlatáról szóló a két hamis állítás előtti betűt.

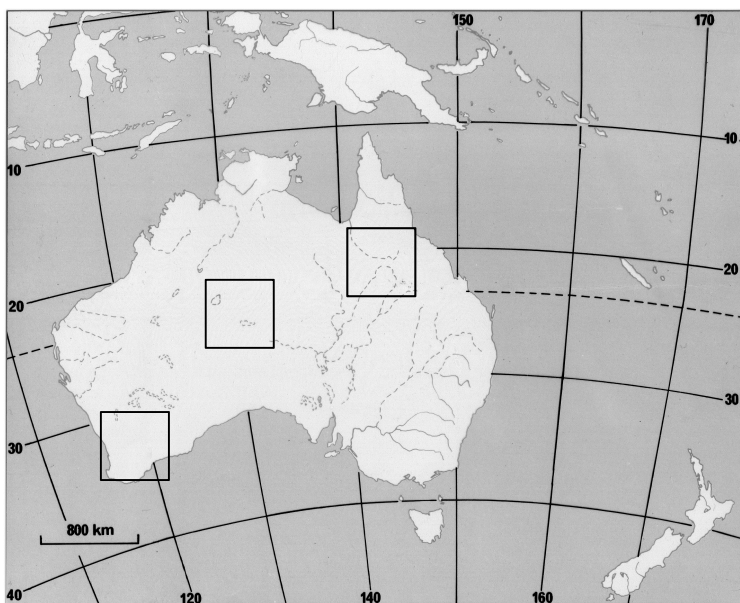
- A Deževna doba v savanskem podnebjju se daljša od ekvatorja proti povratniku.
A szavanna éghajlat esős időszaka hosszabodik az Egyenlítőtől a térítő felé.
- B Od ekvatorja proti povratniku se količina padavin zmanjšuje.
Az Egyenlítőtől a térítő felé csökken a csapadékmennyiség.
- C Ob povratnikih prevladujejo območja, kjer pade pod 250 mm padavin letno.
A térítők mentén olyan területek uralkodnak, ahol az éves csapadékmennyiség nem haladja meg a 250 mm-t.
- D Območja tropskega suhega podnebjja so enako obsežna na severu in jugu Afrike.
A trópusi száraz éghajlat térségei egyforma nagyságúak Afrika északi és déli részén is.
- E Na severu in jugu Afrike je tudi sredozemsko podnebjje.
Afrika északi és déli részén mediterrán éghajlat is van.

(2 točki/pont)

7. V vsak kvadrat na sliki 1 vpišite številko ustrezne razporeditve padavin čez leto. Izbirajte med temi razporeditvami padavin:

Az 1. sz. kép mindegyik négyzetébe írja a megfelelő éves csapadékeloszlás számát. Válasszon a következő csapadékeloszlások közül:

- 1 večina padavin v hladnejši polovici leta / a csapadékok többsége az év hidegebb felében van
- 2 malo dežja v času zenitnega deževja / kevés eső a zenitális esőzések idején
- 3 deževna doba v času zenitnega deževja / az esős időszak a zenitális esőzések idején van
- 4 nizka količina padavin čez vse leto / csekély csapadékmennyiség egész éven át
- 5 obilne padavine čez vse leto / rengeteg csapadék egész éven át

Slika 1 / 1. sz. kép

(Prirejeno po: http://www.facka.si/osebne-strani/ucitelji/mosbrucker/neme_karte.htm. Pridobljeno: 19. 3. 2015.)

(2 točki/pont)

8. Glede na besedilo opišite naravnogeografski vzrok za vdor vročega subtropskega zraka proti severu Severne Amerike in imenujte naravno nesrečo, ki je posledica takega vremenskega pojava.

A szöveg alapján írja le a forró szubtrópusi levegő betörésének egy természetföldrajzi okát Észak-Amerika északi része felé, ami az ilyen időjárási jelenség következménye.

Prebivalce Osrednjega nižavja v Severni Ameriki so danes presenetile za te kraje ekstremno visoke temperature. Živo srebro se je namreč dvignilo precej nad 40 stopinj Celzija. *Ma Észak-Amerika Központi-síksága lakosait szélsőségesen magas hőmérsékletek lepték meg. A hőmérő higanyszála ugyanis bőven 40 Celsius-fok fölé emelkedett.*

Opis / Leírás: _____

Naravna nesreča / Természeti katasztrófa: _____
(2 točki/pont)

9. S pomočjo slike 10 v barvni prilogi napišite prevladujočo letno količino padavin na Tibetu in pojasnite vzrok zanjo.

A Színes melléklet 10. sz. képe segítségével írja le Tibet uralkodó éves csapadékmennyiségét, és magyarázza meg annak okát.

Letna količina padavin / Éves csapadékmennyiség:

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

10. Pojasnite negativen vpliv monsunskega kroženja zraka v Aziji na poljedelstvo v Bengalskem nižavju.

Magyarázza meg az ázsiai monszun légkörczés egy negatív hatását a Bengáli-síkság földművelésére.

(2 točki/pont)

Svet 2 / A világ 2

11. V legendi na sliki 11 v barvni prilogi so s črkami označene barve, ki prikazujejo razporeditev in širitev verstev. K vsaki črki barve iz legende napišite ime vere, ki prevladuje na obarvanem območju.

A Színes melléklet 11. sz. képén található jelkulcsban betűkkel vannak jelölve azok a színek, amelyek bizonyos vallások eloszlását és terjedését ábrázolják. A jelkulcsban levő mindegyik szín betűjeléhez írja az odailó vallás nevét.

A _____

B _____

C _____

(2 točki/pont)

12. Slika 12 v barvni prilogi prikazuje prebivalstvo ZDA po etnični sestavi v letih 2010, 2030 in 2050. Opišite dva vzroka za pričakovane spremembe v deležu Američanov evropskega porekla med letoma 2010 in 2050.

A Színes melléklet 12. sz. képe az USA lakosságának etnikai összetételét ábrázolja 2010-ben, 2030-ban és 2050-ben. Írja le az európai eredetű amerikaiak arányában 2010 és 2050 között várt változások két okát.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

13. Prebivalstvo v ZDA živi v različnih delih mesta in njihovi okolici. V preglednico vpišite ime vsakega izmed opisanih delov velemest v ZDA.

Az USA lakossága a városok különböző részeiben és ezek környékén él. A leírtak alapján írja a táblázatba az USA nagyvárosai mindegyik városrészének nevét.

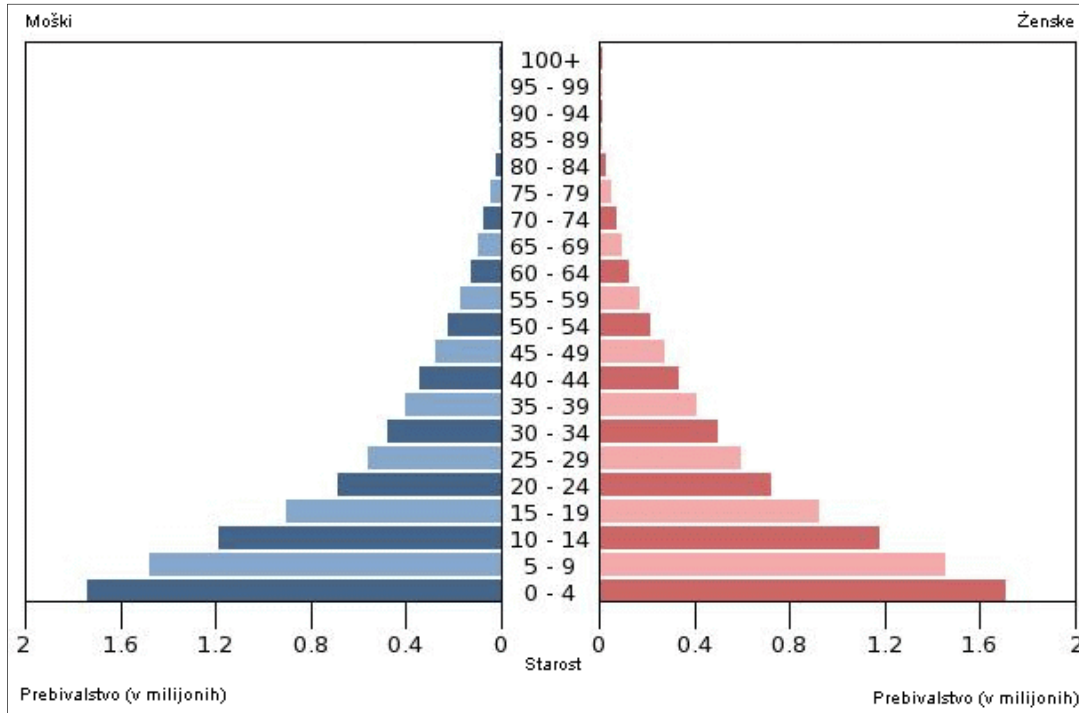
Opis / Leírás	Del velemesta / Nagyváros része
Mestna četrt, kjer živijo pripadniki ene narodnosti oziroma etnične skupnosti. <i>Az a városnegyed, ahol egy nemzet, illetve etnikai csoport tagjai élnek.</i>	
Značilne so večinoma enodružinske hiše premožnejših slojev. <i>Többnyire a gazdagabb rétegek egycsaládos házai a jellemzők.</i>	
Mestna četrt, kjer živi revnejše prebivalstvo. <i>Városnegyed, ahol szegényebb lakosság él.</i>	

(2 točki/pont)

14. Obkrožite celino, na kateri je največ držav s sestavo prebivalstva, ki jo prikazuje slika 2, in pojasnite vzrok za večji delež mladega prebivalstva v teh državah.

Karikázza be azt a földrészt, ahol a legtöbb olyan állam található, amelyet a 2. sz. képen bemutatott népességösszetétel jellemez. Magyarázza meg, mi az oka annak, hogy ezekben az országokban a fiatalabb lakosság aránya a nagyobb.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Přirejeno po: http://www.indexmundi.com/age_structure.html. Pridobljeno: 4. 5. 2015.)

Celina / Földrész: Afrika / Afrika Južna Amerika / Dél-Amerika Azija / Ázsia

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

15. Pojasnite enega izmed načinov reševanja infrastrukturnih problemov življenja v osrednji Avstraliji. Magyarázza meg az infrastruktúra problémáinak egyik megoldási módját Ausztrália belterületein.

(2 točki/pont)

Evropa 1 / Európa 1

16. Navedite posledico, ki jo kisli dež povzroča na rastlinah, in negativno posledico, ki jo povzroča na prsteh.

Magyarázza meg a savas esőnek a növényeken, valamint a talajokon okozott negatív következményét.

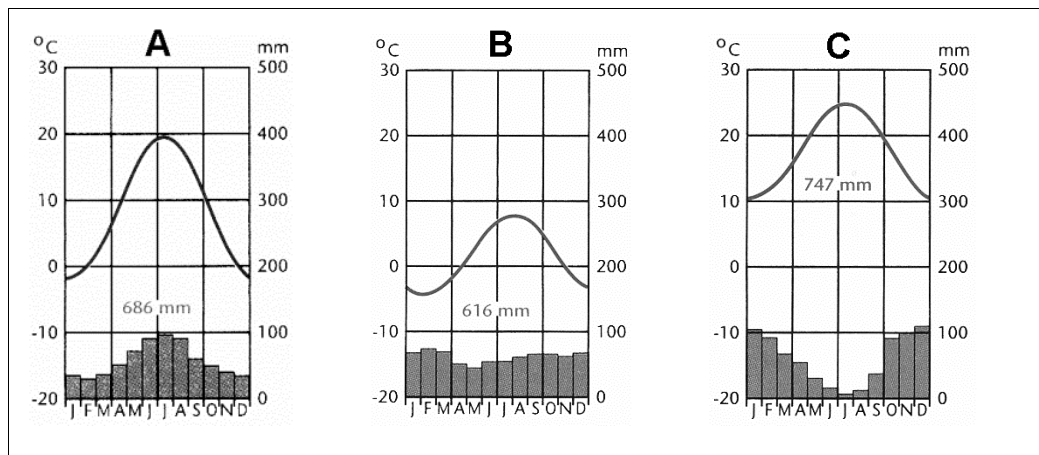
Rastline / Növények: _____

Prsti / Talajok: _____

(2 točki/pont)

17. Imenujte tip naravnega rastlinstva, ki ga prikazuje slika 13 v barvni prilogi, in napišite črko klimograma s slike 3, ki prikazuje podnebne značilnosti območja, za katero je značilno to rastlinstvo.

Nevezze meg a Színes melléklet 13. sz. képén ábrázolt természetes növényzettípust, valamint írja le a 3. sz. képen bemutatott éghajlati diagramok közül annak a betűjelét, amely ezt a növényzetet jellemzi.

Slika 3 / 3. sz. kép

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 14, 65. Modrijan. Ljubljana)

Tip naravnega rastlinstva / Természetes növényzettípus: _____

Črka klimograma / Az éghajlati diagram betűjele: _____

(2 točki/pont)

18. Imenujte tipa naravnega rastlinstva, ki sta v legendi na sliki 14 v barvni prilogi označena s črkama A in B.

Nevezze meg a Színes melléklet 14. sz. képén ábrázolt, a jelkulcsban A és B betűvel jelölt két természetes növényzettípust.

A _____

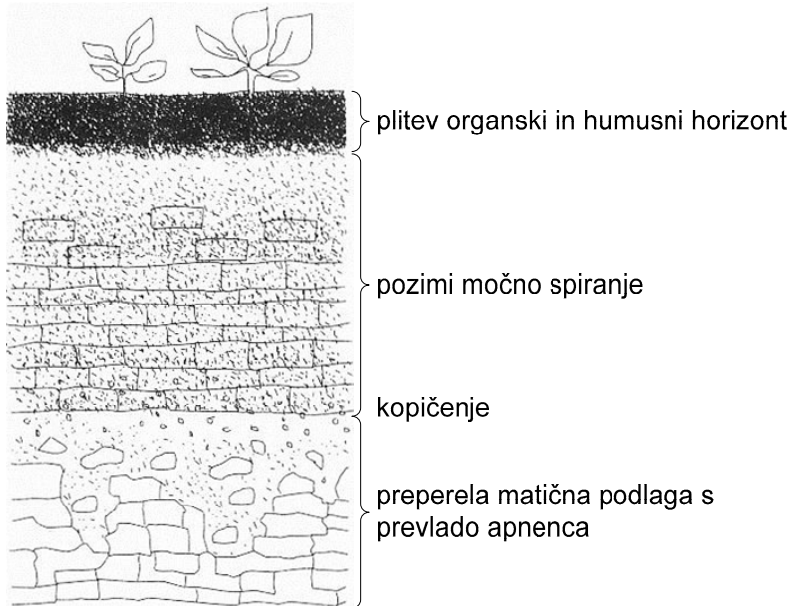
B _____

(2 točki/pont)

19. Slika 4 prikazuje profil ene izmed prsti, razširjene na območju, ki je v legendi na sliki 14 v barvni prilogi označeno s številko 1. Imenujte tip prsti in opišite vzrok za njegovo značilno barvo.

A 4. sz. kép egy olyan talaj szelvényét ábrázolja, amelynek elterjedtsége a Színes melléklet 14. sz. képének jelkulcsában 1. számmal van jelölve.

Slika 4 / 4. sz. kép

(Prirejeno po: Hočevar, M., in drugi, 2000: Geografija: Shematski pregledi, str. 60. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana)

Tip prsti / Talajtípus: _____

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

20. Z opisom vzroka in posledice pojasnite en razlog za izkrčenost naravnega rastlinstva na območju, ki je na sliki 14 v barvni prilogi označeno s črko A.

Ok-okozati összefüggéssel magyarázzon meg egy okot, amiért kiirtották a természetes növényzetet a Színes melléklet 14. sz. képén látható, A betűvel jelölt térségében.

(2 točki/pont)

Evropa 2 / Európa 2

21. Obkrožite primera turistične infrastrukture.

Karikázza be a turisztikai infrastruktúra két példáját.

arheološko najdišče
archeológiai lelőhely

hoteli
szállodák

gorsko podnebje
hegyi éghajlat

žičnice
fűgővasutak

Sredozemsko morje
Földközi-tenger

srednjeveški gradovi
középkori várak

(2 točki/pont)

22. Alpe so najbolj obiskano gorsko turistično območje na svetu. Opišite družbenogeografska dejavnika, ki sta pomembno prispevala k razvoju turizma v Alpah.

Az Alpok a leglátogatottabb hegyvidéki turisztikai térség a világon. Írjon le két olyan társadalomföldrajzi tényezőt, amelyek lényegesen befolyásolták az Alpok idegenforgalmi fejlődését.

1 _____

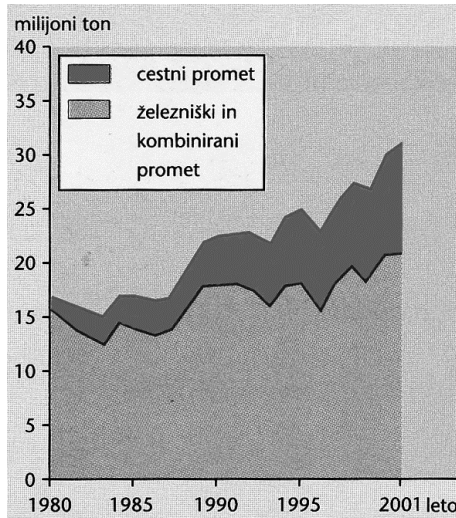
2 _____

(2 točki/pont)

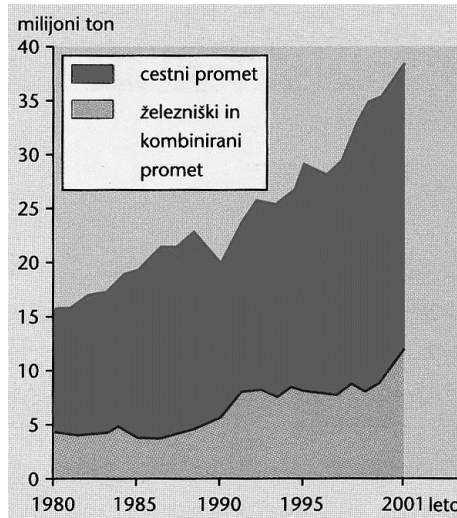

23. Sliki 5 in 6 prikazujeta spreminjanje obsega tovornega prometa v Švici in Avstriji med letoma 1980 in 2001. Napišite številko slike, ki pripada Švici. Opišite ukrep, s katerim si Švica prizadeva omejiti tovorni cestni promet.

Az 5. és 6. sz. képek a teherforgalom nagyságának változását ábrázolják Svájcban és Ausztriában 1980 és 2001 között. Írja le azt a számot, amely Svájcához tartozik. Írjon le egy olyan intézkedést, amellyel Svájc csökkenteni óhajtja a közúti teherforgalmat.

Slika 5 / 5. sz. kép

Slika 6 / 6. sz. kép

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 70. Modrijan. Ljubljana)

Številka slike / A kép száma: _____

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

24. Imenujte elektroenergetske objekte, ki v Franciji proizvedejo največji delež električne energije, in opišite vzrok za njihovo prevlado.

Nevezze meg azokat az elektroenergetikai létesítményeket, amelyek a villamos áram legnagyobb részét termelik Franciaországban, valamint írja le ennek a ténynek az okát is.

Elektroenergetski objekti / Elektroenergetikai létesítmények:

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

OBRNITE LIST. / LAPOZZON!

25. Pojasnite vpliv naravnogeografskih razmer na rabo najpomembnejšega alternativnega energijskega vira na Danskem.

Magyarázza meg a természetföldrajzi viszonyok hatását a legfontosabb alternatív energiaforrás használatára Dániában.

(2 točki/pont)

M 1 7 2 5 0 1 5 1 M 1 5

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran

Üres oldal

M 1 7 2 5 0 1 5 1 M 1 7

Barvna priloga (k Izpitni poli 1) / Színes melléklet (a 1. feladatlaphoz)

Slika 7 / 7. sz. kép

(Vir: http://www.gore-ljudje.net/objave/gorazdgor/splpih_41.jpg. Pridobljeno: 1. 4. 2015.)

Slika 8 / 8. sz. kép

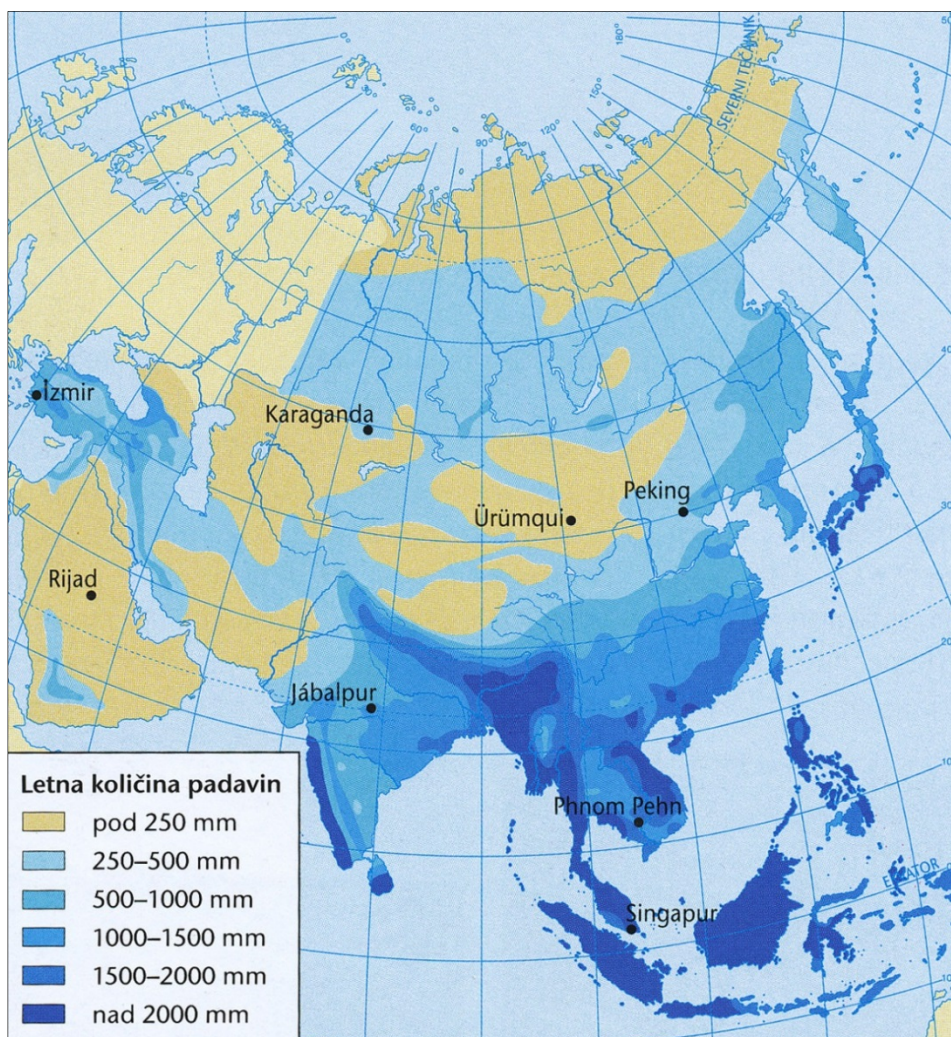
(Vir: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Lakevyrnwysummer.jpg>. Pridobljeno: 1. 4. 2015.)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Slika 9 / 9. sz. kép

(Vir: Kováčič, G., 2014: Šembijsko presihajoče jezero. Geografski obzornik, 61, 4, str. 16. Collegium Graphicum d.o.o.. Ljubljana)

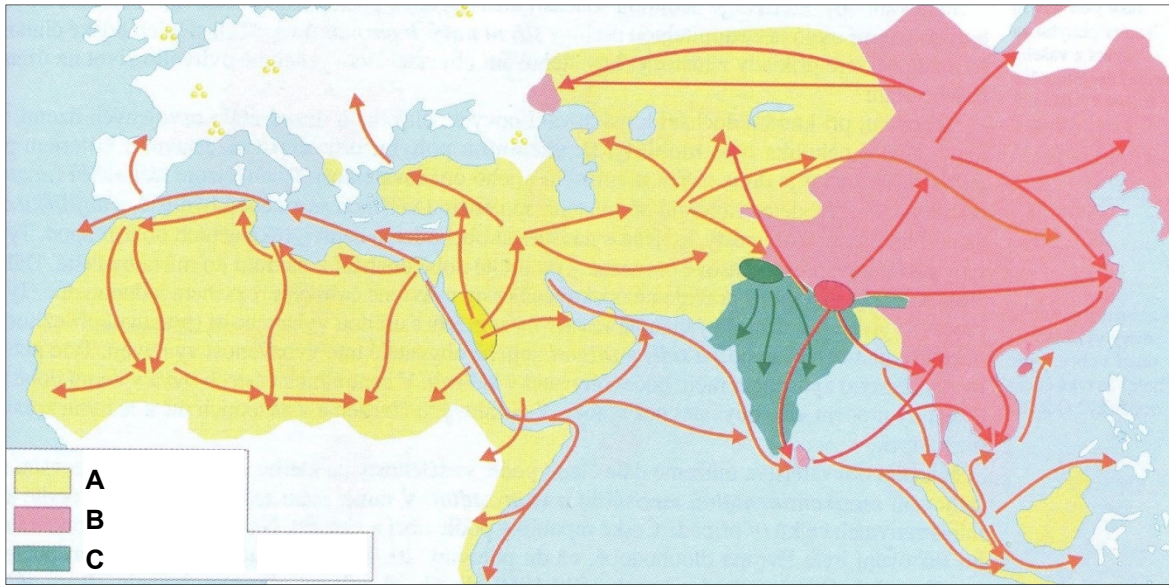

Slika 10 / 10. sz. kép

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2004: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 11. Modrijan. Ljubljana)

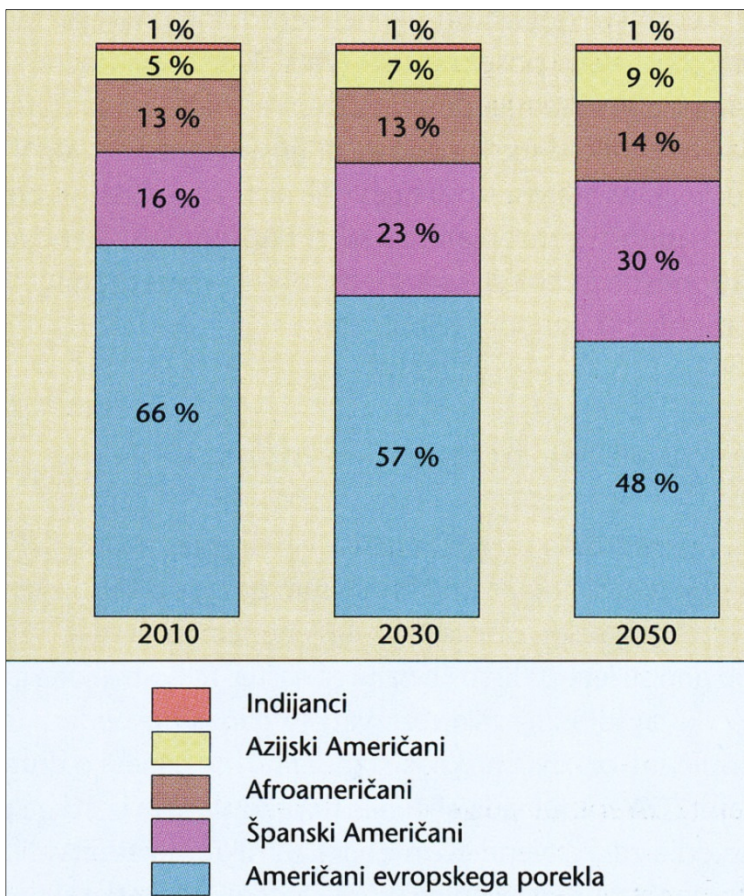

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Slika 11 / 11. sz. kép

(Prirejeno po: Příroda a lidé Země, učebnice zeměpisu pro střední školy, str. 73. České geografické společnosti. Praha, 2004)

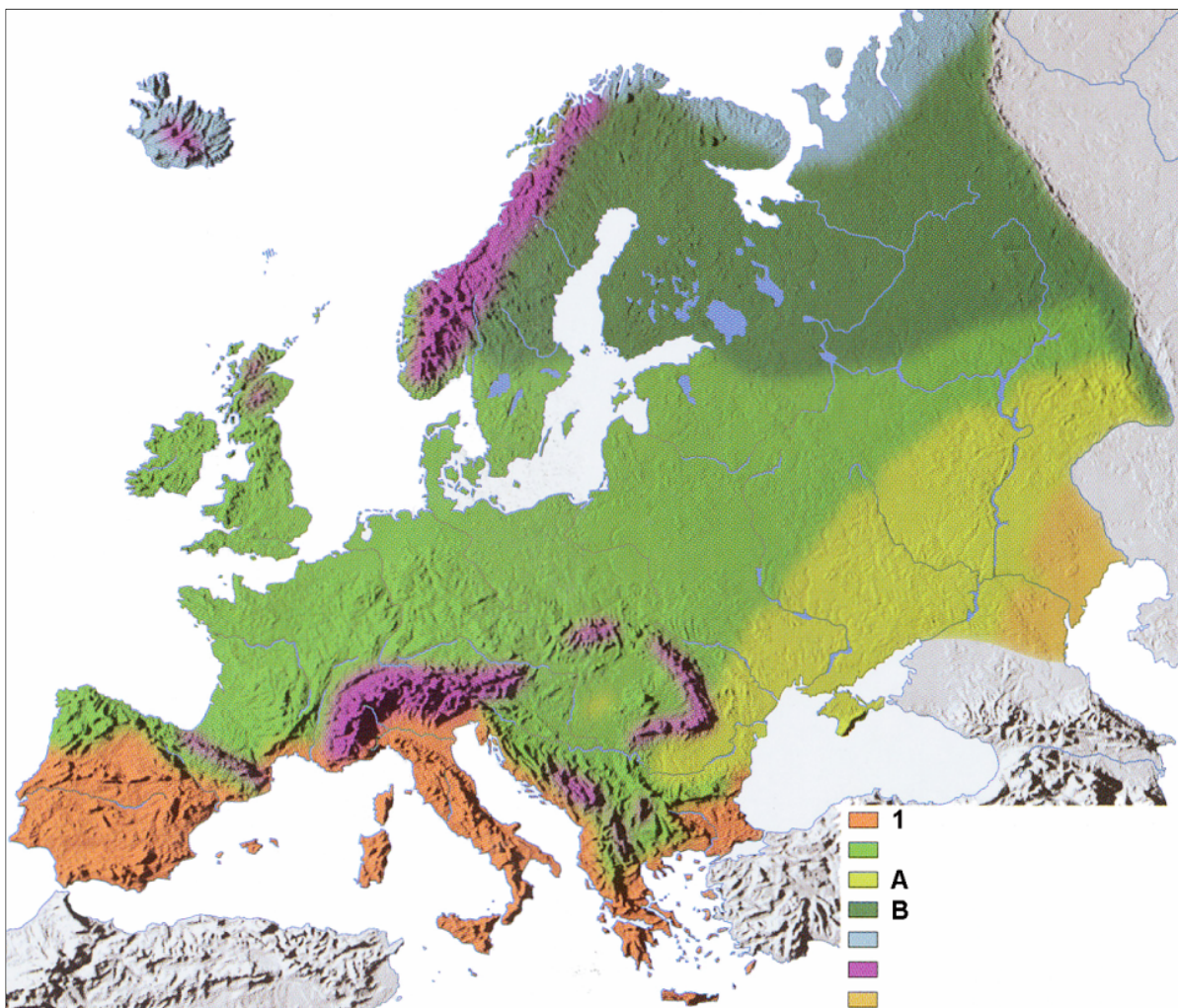
Slika 12 / 12. sz. kép

(Vir: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 108. Modrijan. Ljubljana)

Slika 13 / 13. sz. kép

(Vir: <http://www.modrijan.si/slv/content/search?SearchText=&SubTreeArray=2>. Pridobljeno: 14. 3. 2015.)

Slika 14 / 14. sz. kép: Tipi naravnega rastlinstva

(Prirejeno po: <http://www.modrijan.si/slv/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Osnovna-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-za-geografijo-v-osnovni-soli-7.-razred>. Pridobljeno: 14. 3. 2015.)